

Tribuna

Universitat, emergència climàtica i ODS

EVA
 Alcón*

Les universitats, com a institucions amb un marcat compromís social, estem cridades a exercir un paper fonamental en l'avanç de dues estratègies d'abast mundial: la lluita contra l'emergència climàtica i l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). És possible que la pandèmia provocada pel coronavirus haja restat visibilitat mediàtica a aquests dos programes claus en l'agenda global, però, com vaig dir el 5 de juny amb motiu del Dia Mundial del Medi Ambient, el compromís de la Universitat d'avançar cap a una societat ambientalment i socialment més conscient i responsable en cap cas ha minvat.

A la Universitat Jaume I mantenim el nostre full de ruta per a fomentar la transició cap a dinàmiques més respectuoses amb l'entorn i, alhora, convertir-nos en un referent, tant en el compliment com en el desenvolupament dels ODS des d'una doble perspectiva: global i local. De fet, en aquests últims mesos, coincidint amb la vigència de l'estat d'alarma per la covid-19, a l'UJI hem tancat el procés participatiu per a dissenyar l'estratègia institucional contra el canvi climàtic, així com la diagnosi dels ODS al nostre campus. Són dues estratègies que avancen en paral·lel, però necessàriament complementàries, que tenen, entre altres objectius, incrementar la conscienciació i la formació, tant de la comunitat universitària com de la ciutadania en general.

AQUESTA aposta ambiental i social de la Universitat Jaume I pivota sobre tres grans eixos: el compromís institucional, la investigació i la formació i la col·laboració amb el teixit social i empresarial. Pel que fa al compromís institucional, la lluita contra el canvi climàtic i la consecució dels ODS estan recollits en el Pla d'Acció de Govern de l'UJI 2019-2022. I des de l'equip rectoral hem impulsat la creació de dues comissions encarregades d'elaborar l'estratègia contra el canvi climàtic i de visibilitzar i impulsar els ODS.

La gestió institucional, promoguda a través dels vicerectorats d'Estudiantat i Com-

promís Social i de Campus i Vida Saludable, se sustenta sobre el treball que la Universitat ha vingut fent en àmbits tan diversos com la sostenibilitat, la igualtat de gènere, l'aprenentatge i l'ensenyament, la solidaritat, la pau i la justícia o la cooperació, entre altres. Per exemple, en els últims anys s'ha apostat, entre altres, per l'estalvi energètic, per l'ús racional dels recursos hídrics o la gestió sostenible de zones verdes. I si mirem un poc més enllà, l'UJI s'ha caracteritzat al llarg de la seua trajectòria històrica per incorporar la solidaritat i cooperació internacional en la seua acció social, o la igualtat de gènere com a millor garantia per a avançar cap a una societat democràtica i més justa.

El segon pilar de la lluita contra el canvi climàtic i l'assoliment dels ODS en la Universitat Jaume I és la in-

vestigació i la formació. Comptem amb programes de màsters, instituts d'investigació o línies de recerca que aborden temes molt diversos. Com, per exemple, el desenvolupament social, econòmic i territorial sostenibles, la solució pacífica dels conflictes o les aportacions per a corregir les desigualtats des d'una perspectiva interdisciplinària. O també la recerca per a impulsar les energies renovables, nous materials més respectuosos, o d'altres que potencien el vincle entre salut i medi ambient. Igualment, en l'àmbit més concret de la sostenibilitat, cal també destacar la creació en 2018 del Seminari Interdisciplinari d'Investigació en Canvi Climàtic i la creació de l'Observatori de Canvi Climàtic de Castelló, amb el suport de Fobesa. En definitiva, un ampli ventall d'alternatives per a afavorir la transferència de coneixement i generar canvis conjunturals i estructurals.

En tercer lloc, la col·laboració institucional i també la pública-privada són essencials per a multiplicar la profunditat dels canvis. Càtedres com ara la Càtedra BP de Medi Ambient o la Càtedra FACSA d'Aigua impliquen la nostra preocupació per l'entorn i la nostra col·laboració amb les empreses, afavorint millores mitjançant estudis, conferències, debats, formació i altres iniciatives.

Vull acabar subratllant que la mateixa pandèmia que, com deia al principi, ha restat visibilitat mediàtica als reptes de l'emergència climàtica i dels ODS, ens dona, paradoxalment, l'oportunitat de repensar la nostra societat i impulsar un nou model econòmic ambientalment i socialment sostenible. Tenim l'oportunitat de definir un escenari postcoronavirus basat en els principis dels Objectius de Desenvolupament Sostenible i de lluita contra l'emergència climàtica. A la Universitat Jaume I ja hi estem treballant.

I ho estem fent sota un denominador comú: la participació de la comunitat universitària a través de grups motors i amb una representació plural. És així perquè som conscients que l'èxit dependrà de la nostra capacitat d'implicar tots els col·lectius de la nostra Universitat i de sumar-nos, amb força, a una crida col·lectiva perquè el futur que ha de sorgir després de la pandèmia s'assente sobre una estratègia sostenible, responsable i basada en el coneixement científic. Així ho entenem des de la Universitat Jaume I i així ho reivindicuem. ≡

*Rectora de la Universitat Jaume I

Volem sumar-nos a una crida perquè el futur que ha de sorgir després de la pandèmia s'assente sobre una estratègia sostenible i basada en el coneixement científic